

Neljä taitavaa veljestä

Oli muinoin köyhä mies ja hänellä neljä poikaa; kun näistä miehen-alkuja oli kasvanut, sanoi heille isä: "rakkaat lapseni! teidän nyt täytyy täältä kotoa ulos mailmalle, minulla ei ole mitään, jota teille saattaisin antaa; lähtekää siis vieraille maille onnenne hakuhun ja oppikaa joku ammatti, millä kykenette teitänne elättämään." Nyt tarttui nuot neljä veljestä matka-sauvaan, jättivät isänsä hyvästi ja läksivät pois koti-kylästään. Kappaleen matkaa sitten astuttuansa tulivat ristiykselle, josta tie kävi neljälle eri haaralle. Silloin sanoi vanhin veli: "täällä meidän tulee toisistamme eritä, mutta yhtykäämme taas tähän paikkaan, kun on tästä päivästä neljä vuotta umpehen kulunut, ja sillä välin meistä kukin onneansa pyytäköön."

Nyt jokainen eri tietänsä meni, ja vanhimmalle tuli vastaan mies, joka kysyi, minne matkustaja aikoi ja missä toimissa hän liikkui. "Minä jotakin ammattia tahtoisin oppia," vastasi tämä. Silloin sanoi mies: "tule minun kumppanikseni ja rupee varkaaksi." - "En maaren," pani poika vastaukseksi, "eipä tuota tähän aikaan enää pidetä minään kunniallisena ammattina, ja lorun lopuksi ehkä vielä joutuu kellon-kielen virkaa toimittamaan." - "Mitä turhia," väitti mies, "hirsi-puuta ei sinun tarvitse pelätä; minä vain tahtoisin sinua opettaa ottamaan, mitä ei muutoin ole kenenkään ihmisen saatavissa, sekä siinä niin viisaasti menettelemään, ettei viejästä iki-päivinä kukaan kykene saamaan edes vihiäkään." Silloin poika tuohon suostui ja meni miehen seuraan sekä oppi niin perin näppäräksi varkaaksi, että kyllä sai puoleensa korjatuksi, mitä ikinä vain tahtoi. Toinen veli samoin kohtasi miehen, joka häneltä kysyi, mitä hän läksi oppimaan. "Empä tarkoin vielä tiedä itsekään," vastasi tämä. "Noh tule minun luokseni ja opi tähti-tietäjäksi, sitä parempaa virkaa ei löydy, sillä tietäjältä ei mitään pysy salassa." Tuo pojalle mieleen, ja hänestä niin taitava tähti-tietäjä paisui, että, kun hän oppi-ajan loputtua päätti lähteä talosta, opettaja hänelle antoi kiikarin, sanoen: "tämä on pitkä-silmä semmoinen, että sen avulla voit nähdä, mitä ikinä tapahtuu maan päällä, jopa taivaassakin, eikä mitään saata sinulta jäädä salatuksi." Kolmannen veljen otti eräs metsästäjä luoksensa sekä opetti hänelle niin tarkoin kaikki, mitä metsästyksen kuuluu, että hänestä tuli oikein

täysi-oppinen metsästäjä. Hyvästi-jättäissään opettaja hänelle lahjoitti pyssyn ja sanoi: "tämä ei petä; mitä tällä tähtäät, siihen luotis varmaankin sattuu." Nuorin veli myöskin tapasi miehen, joka häntä rupesi puhuttelemaan kysyen, missä asioissa hän kuljeskeli. "Eikö sinua haluttaisi ruveta räätälikksi?" - "Tiesi tuota," tokasi poika, "eipä tuommainen alin-omainen aamusta iltaan kestävä kyyryssä-istuminen eikä neulan ja prässi-raudan ainainen käyttelemine ole aivan mieleeni." - "Mitäs joutavia!" vastasi mies, "sinä puhut, kuten ymmärrät; minun tykönäni pääset oppimaan ihan toisellaista räätälin-työtä, joka on mukavaa ja siistiä, jopa oikein kunniallista." Silloin pojan rupesi tekemään mieli, ja hän tuota miestä seurasi kotihin sekä oppi juurta jaksain kaikki hänen tempunsa. Kun sitten tuli jää-hyväisten aika, mestari pojalle neulan antoi lausuen: "tällä saatat yhtehen neuloa, mitä hyvänsä vain tahdot, olkoon se niin rauskeata, kuten muna, taikka niin kovaa, kuin teräs; ja neulottu niin on yhdeksi liittyvä, ettei siinä enään saa sauman jälkeäkään huomatuksi."

Kun oli kulunut nuot neljä vuotta, saapui yht'aikaa tien-ristiykselle nämät neljä veljestä, ja siinä toisiansa syleilivät ja suutelivat sekä läksivät sitten kotia isänsä tykö. "Noh tämä vasta iloa!" lausui ukko aivan mieli-hyvillensä, "tuuliko teidät on taas tuonut tänne minun luokseni?" Pojat kertoivat, miten heidän oli käynyt ja kukin opittavansa oppinut. He nyt ihan huoneen edustalla istuivat ison puun suojassa, ja isä silloin virkkoi: "minä heti teitä vähäsen koettelen nähdäkseni, mitä osaatte." Sitten hän ylös-päin katsahti sanoen toiselle pojallensa: "tuolla ylhäällä puun latvassa on kahden oksan välissä peipposen-pesä; sano minulle, montako siinä on munaa." Tähti-tietäjä otti kiikarinsa, kurkisteli tuonne ylös ja vastasi: "viisi niitä on." Isä sitten sanoi vanhimmalle: "tuo sinä munat tänne, mutta älä millään muotoa häiritse lintua, joka siinä istuu hautomassa." Tuo varas näppärä kiipesi puuhun, nappasi linnun alta, joka mitään huomaamata siinä kökötti, nuot viisi munaa sekä toi net alas isälle. Tämä munat otti, lasi pöydän joka kulmahan yhden sekä keski-pöydälle viidennen ja sanoi metsästäjälle: "ammu nyt yhdellä laukauksella kaikki viisi keskeltä halki." Metsästäjä pyssyllään tähtäsi sekä ampui, kuin ampuikin, isän käskyn mukahan nuot munat kaikki

ihan ainoalla laukauksella, hänellä varmaankin oli sitä lajia ruutia, joka yht'aikaa viepi joka taholle. "Nyt on sinun vuoros," sanoi isä neljännelle pojallensa, "neulo sinä taas eheiksi munat ja myöskin pienet, niissä olevat linnun-sikiöt, mutta toki niin varovasti, ett'ei noille jää ampumasta vähintäkään haittaa." Räättäli neulansa otti ja neuloi, kuten isä oli vaatinut. Kun hän tehtävänsä oli tehnyt, täytyi varkaan taas viedä munat ylös puuhun tuonne pesään, ja tämä net sinne pisti niin näppärästi, ettei lintu tuota ollenkaan huomannut. Peipponen vain hautomistansa hautoeli, ja muutaman päivän päästä poikaset munista pujahitivat, ja olipa niitten kaulassa pieni punainen piiru ihan sillä kohtaa, mistä räättäli oli net kokoon ommellut.

"Aivan oivallista!" sanoi isä pojillensa, "minun teitä täytyy koko mestareiksi kehua! te hyvin olette käyttäneet aikanne ja kelpo konsteja oppineet; minä en saata sanoa, kenenkä teistä päättäisin etevimmäksi. Vasta silloin käypi tuosta selvän saaminen, kuin joskus oikein toden takaa pääsette kykyänne koettamaan." Eikä aikaakaan, jopa syntyi valtakunnassa kova kohina, sillä kuninkaalta oli lohi-käärme ryöstänyt hänen tyttärensä. Kuningas siitä oli yöt päivät huolissansa sekä julkaisi julistuksen semmoisen, että, kuka vain saisi prinsessan pelastetuksi, hän tuon puolisoiksi pääsisi. Arveli silloin nuot neljä veljestä keskenänsä: "tämähän meille sopiva tilaisuus näyttämään, mihin kelpaamme!" ja he yhdessä läksivät kuninkaan-tytärtä pelastamaan. "Missä prinsessa lienee, sen kohta saanen selville," sanoi tähti-tietäjä ja katsahti kiikarillansa ympärilleen sekä lausui tämän tehtyensä: "jopa hänen jo näen! hän tuolla kaukana istuu kalliolla meren-luodossa, mutta vieressä venyy lohi-käärme häntä vartioitsemassa." Sitten hän kuninkaan puheille meni, pyysi laivan itsellensä ja veljilleen sekä läksi heidän kanssansa mertä purjehtimaan, kunnes tuonne luotoon tulivat. Kuninkaan-tytär siinä istui, mutta hänen sylissään makasi lohi-käärme nukkumassa. Metsästäjä sanoi: "minä en arvaa ampua, sillä tappaisimpa laukauksellani myöskin tuon ihanan neitosen." - "Noh ehkähän minä onneani koettaisin," virkahti varas, hiipi sinne ja vei lohi-käärmeen alta tytön, mutta niin hiljaa ja sukkelasti, että peto ei huomannut mitään, vaan jäi kuorsaamistansa yhä kuorsailemaan. Aivan iloissansa veljekset nyt kiiruusti kuninkaan-tyttären kantoivat laivahan ja läksivät aavan meren aaltoja laskettelemaan, mutta lohi-käärme, joka herättyänsä ei enään löytänytkään prinsessaa, lensi raivoissaan

heidän peräänsä, ja läheni ilmassa, puuskuen vihasta. Kun se jo ihan laivan päällitse lihoitteli ja juuri oli alas laskeumaisillaan, silloin metsästäjä tähtäsi pyssyllänsä ja osasi petoa aivan sisimpään sydämmeen. Hengetönnä lohi-käärme kannelle kopahhti mutta se niin tavattoman iso oli, että pudotessansa särki murskaksi koko laivan. Laivassa-oliain kuitenkin onnistui kaapata kiinni pariin lautaan, ja he nyt aavalla merellä ajelehtivat sinne tänne. Silloin taas oli hätä kovakin, mutta räättäli kyllä neuvon tiesi; hän ihmeellisen neulansa otti, neuloi muutamalla pitkällä pistämällä laudat tuota pikaa yhtehen, istui tuonne lautallensa, sousi oikealle ja vasemmalle sekä kokosi laivan kaikki kappaleet. Sitten hän nuot myöskin ompeli yhteen niin taitavasti, että piankin laiva jälleen oli täydessä kunnossa, ja he sitten onnellisesti saapuivat kotia.

Kun kuningas taas näki tyttärensä, syntyi linnassa oikein iso ilo. Hän sanoi noille neljälle veljekselle: "yhden teistä tulee saada tyttäreni puolisoiksensa; mutta kenenkä? - sen heidän teidän omaksi päätettäväksenne." Silloin heidän keskenänsä nousi kova riita. Tähti-tietäjä sanoi: "jollen minä olisi kuninkaan-tytärtä nähnyt, olisivat teidän temppunne kaikki olleet turhia; sempä tähden hän on minun." Varas väitti: "mitä tuosta näkemisestä olisi apua ollut, ellen minä olisi tyttöä siepannut lohi-käärmeen alta; siksi hän minun ompii." Metsästäjä puolestansa vakuutti: "sekä teidät että kuninkaan-tyttären olisi tuo hirviö aivan räpäileiksi repinyt, jollei luotini olisi ilkiöön sattunut; sen tähden tyttö on minun." Ja räättäli taas sanoi: "jollen minä taidollani olisi taas laittanut laivaa entisellensä, olisitte te kaikki surkeasti hukkuneet; siitä syystä prinsessa on minun." Kuningas silloin lausui tämmöisen tuomion: "teillä on kullakin yhden-vertainen oikeus, mutta koska ei neito jokaiselle riitä puolisoiksi, ei tule teistä yksikään häntä saamaan, mutta minä tahdon kullekin antaa palkaksi puolen kuningaskunnan." Tällainen ratkaisu aivan oli veljeksille mieleen, ja he sanoivat: "tämähän toki on paljon parempi, kuin että olisimme riitaantuneet keskenämme." He sitten jokainen saivat puolen kuningaskuntansa ja elivät isänsä kanssa oikein onnellisina aina niin kauan, kuin heidän oli sallittu elää.

* * *